

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu **CZ. 1. 07/1. 5. 00/34. 0527**
Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60 České Budějovice

Název materiálu: Emoce

Autor materiálu: Mgr. Veronika Plecerová

Datum vytvoření: 10. 01. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Psychologie, 2. ročník

Sada: PS4

Číslo DUM: 16

Tematická oblast: Obecná psychologie

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 13. 03., 15. 03., 20. 03. 2013

Ověřující učitel: Mgr. V. Plecerová

Třída: ZLY2

Popis způsobu použití materiálu ve výuce: Výuková elektronická prezentace slouží jako podpůrná a názorná pomůcka výkladu učitele. Seznamuje žáky s psychickým stavem emocí. Materiál obsahuje zpětnou vazbu ověřující pochopení nové látky v podobě snímku s otázkami k opakování tématu.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropských sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Emoce

Emoce

- Je prožívání subjektivního stavu a vztahu k působícím podnětům. Znakem tohoto prožívání je příjemnost nebo nepříjemnost, přitahování nebo odpuzování působících podnětů.
- Prožívání subjektivního stavu je, jak se jedinec cítí – příjemně či nepříjemně.
- Prožívání subjektivního vztahu je, zda člověka působící podněty přitahují nebo odpuzují.

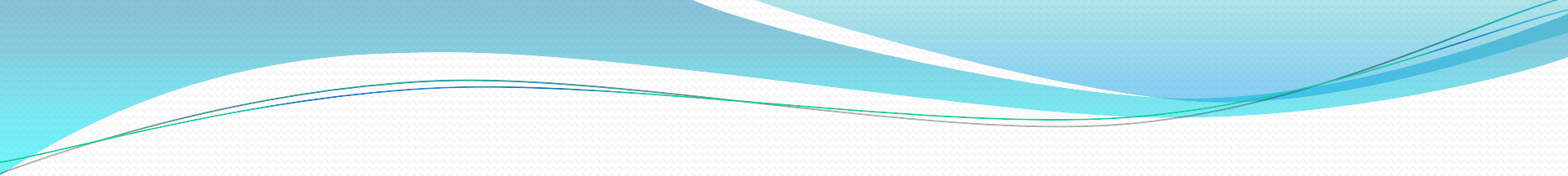
Znaky emocí

- protikladnost (polarita) – většina emocí má svůj protiklad
- ambivalence (smíšenost) – většina emocí je výsledkem smíšení stenických a astenických citů
- aktuálnost – neopakovatelnost prožité emoce v téže podobě
- nakažlivost – přenos emoce z jednoho jedince na druhého

- stereotypnost – setrvačnost podmíněně vyvolaných emocí – opakováním podnětů se může upevnit citová reakce, i když se působící podnět změní
- pestrost časového trvání - časové trvání emocí může být několik sekund, ale i roky
- citová adaptace - schopnost přizpůsobit se opakujícímu se podnětu, při změně jeho intenzity

Druhy emocí

- **Tělesné –(nižší)** - prožívání svého aktuálního stavu organismu.
- **Citové reakce** – city, které prožíváme při náhlém narušení rovnováhy organismu s prostředím
  - útočné (zlost, hněv, agrese)
  - obranné (strach, neklid, pláč, fobie)
  - sociální (obdiv, respekt, úcta, pokora)

-
- **Citové stavy** – dlouhotrvající prožívání vlastního subjektivního stavu, běžně spojované s pojmem nálada.
  - Vznikají v náročných životních situacích.
    - Frustrace je psychický stav, při kterém dochází ke vzniku překážky při dosahování cíle nebo uspokojení potřeb.

- Deprivace je psychický stav, ke kterému dochází při chronickém nedosahování cíle nebo neuspokojování potřeb.
- Stres je stav psychické zátěže, který vzniká působením rušivého faktoru, během dosahování cíle nebo uspokojení potřeb.

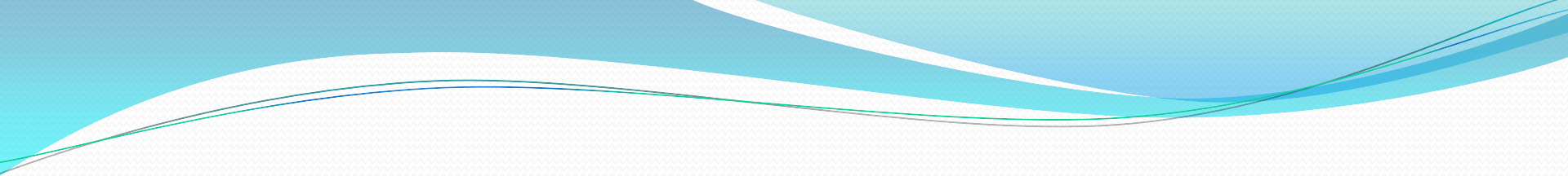

Obr. 1

Obr. 2

➤ **Citové vztahy** – prožívání subjektivního vztahu k působícím předmětům (mají zvláštní význam pro jedince) nebo k sobě samému.

➤ **Vyšší city (city společenského vědomí)** - vznikají během socializace jedince. Jsou typické pouze pro člověka.

- city intelektuální prožívá jedinec při poznávací činnosti
- city estetické prožívá jedinec při hodnocení působících podnětů z hlediska krásna
- city etické prožívá jedinec při dodržování nebo porušování společenských pravidel, morálních principů
- sociální city, které prožíváme v rámci sociálního styku s druhými lidmi nebo skupinami

Obr. 3

Projevy emocí

- fyziologické projevy (zrychlení a zpomalení dechu, tepu, zblednutí, zčervenání, pocení)
- neverbálně (ve výrazu tváře, poloha a držení těla, pohyby)
- verbálně

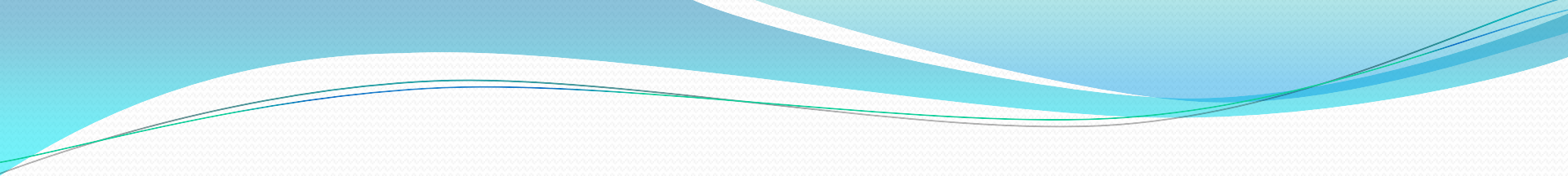
Obr. 4

Obr. 5

Vlastnosti emocí

- citlivost – jak lehce vznikají city
- citovost - bohatství, chudost citů
- náladovost – rychlost střídání citů
- intenzita – hloubka nebo povrchnost citů
- citová zralost – rovnováha mezi rozumovou a citovou složkou prožívání

-
- sugestibilita – ovlivnitelnost, podléhání
  - zranitelnost – míra citové odolnosti vůči podnětům
  - ovladatelnost – řízení citového prožívání
  - výrazovost - míra vnějšího projevu emocí

Otázky k opakování

- Charakterizujte pojem emoce.
- Vyjmenujte znaky emocí.
- Uveďte druhy emocí a stručně je charakterizujte.
- Vysvětlete pojmy deprivace, frustrace a stres.
- Vysvětlete význam vyšších emocí pro člověka.
- Uveďte některé vlastnosti emocí.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Zdroje

- ČECHOVÁ, V. ROZSYPALOVÁ, M. Obecná psychologie pro SZŠ. 1. vyd. IDVPZP. Brno: 1992. 105 s. ISBN 80–7013–24–1.
- HOLEČEK, V. MIŇHOVÁ, J. PRUNNER, P. Psychologie pro právníky. 2. vyd. Plzeň: 2007. 351 s. ISBN 978–80–7380–065–9.
- KELNAROVÁ, J. MATĚJKOVÁ, E. Psychologie 1. díl. 1. vyd. Grada. Praha: 2010 162 s. ISBN 978–80–247–3270–1.

- ROZSYPALOVÁ, M. ČECHOVÁ, V.
MELLANOVÁ, A. Psychologie a pedagogika.
1. vyd. Informatorium Praha: 2003. 186s. ISBN 80–
7333–014–8.
- Obrázky č. 1–5 klipart Microsoft Office on - line
<http://office.microsoft.com> [cit. 2013 - 01 - 10].